

คู่มือส่งเสริมจริยธรรม

สำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1

คู่มือส่งเสริมจริยธรรมสำหรับองค์การพ

WYR5 ๓695 2564 ๑.1

Barcode *10054637*

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

สภากาญจนบุรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	จ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทบาทขององค์การพยาบาลในการพัฒนาระบบและกลไก จริยธรรมทางการพยาบาล	1
วิชาชีพอพยาบาลกับจริยธรรม	1
ความสำคัญของจริยธรรมต่อวิชาชีพอพยาบาล	1
ปัญหาจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพอพยาบาล	2
องค์การพยาบาลกับการส่งเสริมจริยธรรมในองค์การ	10
หลักจริยธรรมสำหรับการส่งเสริมจริยธรรมในองค์การพยาบาล	10
แนวคิดทางจริยธรรมสำหรับการส่งเสริมจริยธรรมในการปฏิบัติ การพยาบาล	15
การพัฒนาระบบและกลไกจริยธรรมขององค์การพยาบาล	17
รูปแบบและกระบวนการพัฒนาระบบและกลไกจริยธรรม ทางการพยาบาล	18
คณะกรรมการจริยธรรมทางการพยาบาลกับการพัฒนา ระบบและกลไกจริยธรรมทางการพยาบาล	37

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 2 ผู้บริหารกับการส่งเสริมจริยธรรม ในองค์การพยาบาล	53
ภาวะผู้นำทางจริยธรรมของผู้บริหารทางการพยาบาล	53
การบริหารตามหลักธรรมาธิบาล	53
พฤติกรรมจริยธรรมของผู้บริหารทางการพยาบาล	58
การสร้างบรรยากาศจริยธรรมในสถานที่ทำงาน	62
ความสำคัญของบรรยากาศจริยธรรมในสถานที่ทำงาน	62
หลักจริยธรรม: กรอบแนวคิดในการส่งเสริมบรรยากาศ จริยธรรมในสถานที่ทำงาน	63
แนวทางการสร้างบรรยากาศจริยธรรมในสถานที่ทำงาน	65
บทที่ 3 แนวปฏิบัติทางจริยธรรมในการพยาบาล	69
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วย	70
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการเคารพเอกสิทธิ์ของผู้ป่วย	89
ขั้นตอนในการเคารพเอกสิทธิ์ของผู้ป่วย	90
การเคารพเอกสิทธิ์ของผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะที่ไม่สามารถ ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	94

สารบัญ

	หน้า
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการปกปิดความลับของผู้ป่วย	95
แนวทางการปกปิดความลับของผู้ป่วย	96
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการบอกความจริงที่เป็นข่าวร้าย	101
ขั้นตอนการบอกความจริงที่เป็นข่าวร้าย	104
บทที่ 4 การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	113
กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	113
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	
ในการดูแลผู้ป่วยเด็ก	119
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม	121
กรณีตัวอย่าง	121
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	
ในการดูแลผู้ป่วยทำแท้ง	126
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม	127
กรณีตัวอย่าง	128
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	
ในการดูแลผู้ป่วยเอดส์	133
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม	134
กรณีตัวอย่าง	135

สารบัญ

	หน้า
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย	139
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม กรณีตัวอย่าง	140 141
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช	145
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม กรณีตัวอย่าง	145 146
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ในการพยาบาลชุมชน	151
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม กรณีตัวอย่าง	152 152
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ในการบริหารการพยาบาล	157
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม กรณีตัวอย่าง	158 159
บทที่ 5 จริยธรรมและกฎหมาย	163
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมและกฎหมาย	163
การลงโทษพยาบาลที่ประพฤติผิดจริยธรรมตามกฎหมาย	168
โทษในกฎหมายอาญา	168

สารบัญ

	หน้า
การประกอบวิชาชีพพยาบาลที่ผิดจริยธรรมที่อาจมี ความรับผิดตามประมวลกฎหมายอาญา	171
โทษในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ความรับผิดในทางแพ่ง)	189
โทษตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์	193
ตัวอย่างการกระทำผิดจริยธรรมที่เป็นความผิดทางกฎหมาย กระบวนการดำเนินงานทางจริยธรรมของผู้ประกอบ วิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์	195 199
บรรณานุกรม	205
ภาคผนวก	
• The ICN Code of Ethics for Nurses (Revised 2012)	229
• จรรยาบรรณพยาบาล ฉบับปีพุทธศักราช 2546	235
• ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่ง วิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๕๐	239
• คำประกาศสิทธิและข้อพึงปฏิบัติของผู้ป่วย	246
• ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง นโยบายสภาการพยาบาล ในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ	251
• ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง นโยบายในการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	253

สารบัญ

	หน้า
• ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง หลักการทางจริยธรรม ในการคัดเลือกพยาบาลเข้าสู่ตำแหน่ง	256
• สารระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	264
• สารระสำคัญของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2560	269
• สารระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2556	271
• สารระสำคัญของพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562	276
• แบบประเมินด้านจริยธรรม	282
- แบบประเมินพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลต่อผู้ป่วย	282
- แบบประเมินพฤติกรรมจริยธรรมของผู้บริหารทางการพยาบาล	287
- แบบประเมินบรรยากาศจริยธรรมในสถานที่ทำงาน	293
• คำสั่งสภาการพยาบาล เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์จริยธรรม ทางการพยาบาลแห่งประเทศไทย	300
• บรรณาธิการ และคณะทำงานเรียบเรียงเนื้อหา คู่มือส่งเสริมจริยธรรม สำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ ฉบับ พ.ศ. 2558	303
• บรรณาธิการ และคณะทำงานปรับปรุงเนื้อหา คู่มือส่งเสริมจริยธรรม สำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2564	304

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1.1 กระบวนการพัฒนาระบบและกลไกจริยธรรม ทางการพยาบาล รูปแบบที่ 1	19
แผนภูมิที่ 1.2 กระบวนการพัฒนาระบบและกลไกจริยธรรม ทางการพยาบาล รูปแบบที่ 2	36
แผนภูมิที่ 4.1 กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	114
แผนภูมิที่ 5.1 กระบวนการดำเนินงานด้านจริยธรรมของ ผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลการผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์	201